Ansøger:
Mette og Erik Øhlenschlæger
Skovkilden 8, 28800 Bagsværd

Gladsaxe Kommune
Vand og Natur

Rådhus Alle 7
2860 Søborg
Mail: natur@gladsaxe.dk
www.gladsaxe.dk

Sag: 26-45-01.05.00-P25

01. oktober 2026

Dispensation fra Naturbeskyttelseslovens § 3 til oprensning af sø

Afgørelse

Gladsaxe Kommune meddeler hermed dispensation fra naturbeskyttelsesloven[1] § 3 til oprensning af sø på adressen Skovkilden 8, 2880 Bagsværd, Matrikel nr. 9nx.

Dispensationen fra § 3 i lov om naturbeskyttelse gives jf. § 65, stk. 2 i samme lov.

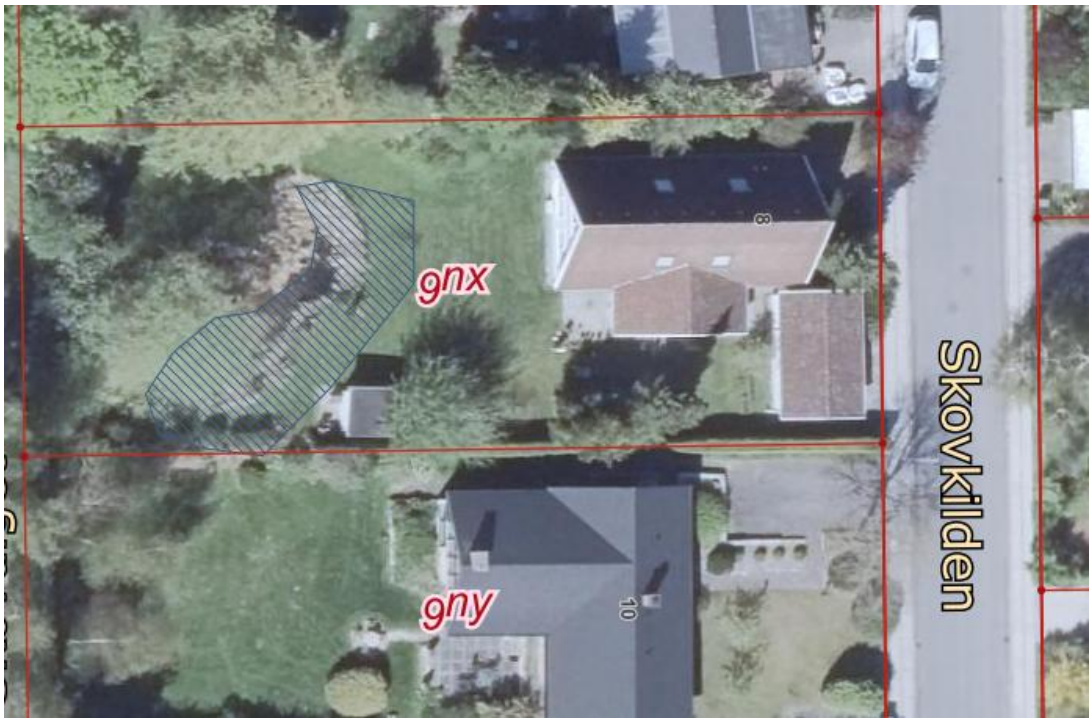
Dispensationen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år fra meddelelsen.

Afgørelsen offentliggøres på Gladsaxe Kommunes hjemmeside www.gladsaxe.dk/hoering 1. oktober 2026.

Til afgørelsen er knyttet en række vilkår, jævnfør afsnittet herom.

Beliggenhed og ejerforhold

Søen er beliggende i en privat have på Skovkilden 8, 2880 Bagsværd, Matrikel nr. 9nx. Se figur 1 for oversigtskort. Søen ejes af Mette og Erik Øhlenschlæger.

Figur 1. Luftfoto med matrikelgrænse og søens ca. placering markeret med blå skraveret feltmarkering.

[1] Lov om naturbeskyttelse. Ministeriet for Natur og Dyrevelfærd lovbekendtgørelse nr. 927 af 28/06/2024

Baggrund
Søen på Skovkilden 8, 2880 Bagsværd, er en privat sø på ca. 125 m², som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Det fremgår af ansøgningen at søen gennem en årrække gradvist er blevet mere tilgroet med sumpplanter, herunder især dunhammer. Ejeren oplyser, at den løbende pleje af søen ved manuel fjernelse af vegetation ikke længere har været tilstrækkelig til at forhindre tilgroningen, og at der i sommerperioden kun findes meget begrænsede områder med åbent vandspejl.

Projektbeskrivelse
Ansøger søger om dispensation til at foretage en oprensning af søen i vinterhalvåret. Oprensningen omfatter fjernelse af dynd, planterester, tuer og rødder fra dele af søen med henblik på at genskabe større åbne vandflader. Det opgravede materiale ønskes midlertidigt deponeret på den nordvestlige bred af søen og efterfølgende udspredt på arealet efter optørring. Det fremgår samtidig af ansøgningen, at der fortsat ønskes bevaret vegetation i den nordøstlige del af søen for at sikre variation i levestederne. Formålet med oprensningen er at forbedre forholdende for faunaen i søen og dermed søens naturværdier. Se ansøgningen i bilag 1.

Figur 2. Billede af søen. Med rød markering er angivet arealet hvor det opgravede materiale ønskes placeret, indtil det er tørt og klar til at spredes ud på havearealet.

Rapport om søens tilstand
Gladsaxe kommune har i denne afgørelses vurdering og begrundelse taget udgangspunkt i rapporten *"Undersøgelse af plante- og dyrelivet i 30 vandområder i Gladsaxe Kommune i 2022"*, udarbejdet af Per Grøn (se bilag 2). Rapporten beskriver søen som en næringsrig og lavvandet dam med en betydelig tilgroning af sumpplanter, hvor mindre end halvdelen af søens areal i 2022 bestod af lysåbne vandflader. Rapporten konkluderer, at naturtilstanden er blevet forringet siden undersøgelsen i 2016 som følge af øget tilgroning og en mere næringsrig dyndbund.

Det fremgår endvidere af rapporten, at søen rummer betydelige naturværdier med forekomst af fire ynglende paddearter, herunder stor vandsalamander, som er omfattet af habitatdirektivets bilag IV, samt den rødlistede butsnudede frø. Derudover findes et relativt artsrigt smådyrsliv med flere ualmindelige arter.

Konsulenten vurderer, at en oprensning af søen med fjernelse af dynd og sumpplanter vil kunne forbedre vandkvaliteten og genskabe større lysåbne vandflader til gavn for undervandsplanter, padder og smådyr. På den baggrund vurderes det, at projektet har kan genoprette og forbedre de naturmæssige forhold i søen, og at tiltaget samlet set kan bidrage til at styrke den beskyttede naturtype. Dette forudsætter, at arbejdet udføres under hensyntagen til søens plante- og dyreliv og på vilkår, der sikrer beskyttelsen af de eksisterende naturværdier.

Lovgivning

Naturbeskyttelsesloven

Søen er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og er derfor omfattet af forbuddet mod tilstandsændring, jf. naturbeskyttelseslovens § 3 stk. 1.

Formålet med naturbeskyttelseslovens § 3 er blandt andet at sikre, at der ikke foretages ændringer i tilstanden af beskyttede søer. Kommunalbestyrelsen kan i særlige tilfælde, jf. naturbeskyttelseslovens § 65 stk. 2, dispensere fra forbuddet mod tilstandsændringer. Ved administrationen af dispensationsbeføjelsen må der ikke ske beskadigelse af yngle- og rasteområder for særligt beskyttede arter. Ligeledes må dispensationen ikke skabe en uheldig og uønsket præcedens for fremtidig administration af områdets § 3 beskyttelse.

Natura 2000 & Bilag VI-arter

Ved administrationen af dispensationsbeføjelsen må der ikke ske beskadigelse eller ødelæggelse af yngle- eller rasteområder for bilag IV-arter. Endvidere må projektet ikke medføre væsentlig påvirkning af et Natura 2000-område eller skade de naturtyper og arter, som området er udpeget for at beskytte. Ligeledes må dispensationen ikke skabe en uheldig eller uønsket præcedens for den fremtidige administration af områdets § 3-beskyttelse

Vurdering og begrundelse

Natura 2000

Kommunen har foretaget en vurdering af projektet i forhold til Natura 2000. Den ansøgte oprensning vedrører en mindre, isoleret sø uden tilløb og afløb beliggende i et villaområde og omfatter fjernelse af dynd og tæt sumpvegetation med henblik på at forbedre søens naturtilstand. På baggrund af projektets begrænsede omfang, karakter og afstand til nærmeste Natura 2000-område, som ligger godt 80 meter væk, vurderer kommunen, at projektet hverken i sig selv eller i forbindelse med andre planer eller projekter vil kunne påvirke Natura 2000-områder eller deres udpegningsgrundlag væsentligt.

Bilag IV arter

Kommunen har vurderet projektet i forhold til habitatdirektivets bilag IV-arter. Det fremgår af sørapporten, at søen fungerer som ynglested for stor vandsalamander, som er opført på habitatdirektivets bilag IV, samt for øvrige 3 paddearter.
Arbejdet udføres i vinterhalvåret, hvor padderne normalt opholder sig på land. Samtidig har projektet til formål at forbedre søens naturtilstand ved at genskabe en større åben vandflade og reducere den omfattende tilgroning. Der bevares desuden vegetation i dele af søen, så variationen i levesteder opretholdes.

På den baggrund vurderer kommunen, at projektet ikke vil medføre beskadigelse eller ødelæggelse af yngle- eller rasteområder for stor vandsalamander eller andre bilag IV-arter. Tværtimod forventes projektet på længere sigt at forbedre yngle- og levestederne for padderne ved at skabe større lysåbne vandarealer. Kommunen vurderer derfor, at projektet er foreneligt med habitatdirektivets artsbeskyttelsesbestemmelser.

Naturbeskyttelsesloven
Kommunen vurderer, at der i den konkrete sag foreligger særlige omstændigheder, som kan begrunde en dispensation. Der er lagt vægt på, at søen ifølge kommunens biologiske undersøgelser er blevet markant mere tilgroet siden tidligere registreringer, og at den åbne vandflade er reduceret betydeligt. Rapporten konkluderer, at de nuværende forhold har forringet levevilkårene for søens plante- og dyreliv, herunder padder, og anbefaler en oprensning af dynd og sumpplanter.

Kommunen lægger desuden vægt på, at projektet har til formål at forbedre de naturmæssige forhold i søen og genskabe en større andel af åbent vand. Der er endvidere lagt vægt på, at søen rummer naturinteresser i form af flere paddearter, herunder stor vandsalamander, og et artsrigt smådyrsliv, som forventes at få forbedrede levevilkår efter gennemførelsen af projektet.

Kommunen læggere endvidere vægt på, at der efter ansøgningen bevares eksisterende vegetation i den nordøstlige del af søen. Herved opretholdes en variation i søens naturforhold med både åbne vandflader og vegetationsdækkede områder, som kan fungere som levested og skjulested for padder, smådyr og øvrige tilknyttede arter. Kommunen vurderer derfor, at projektet gennemføres på en måde, der både forbedrer søens naturtilstand og samtidig bevarer væsentlige eksisterende naturværdier.

På den baggrund vurderer kommunen, at den ansøgte oprensning samlet set ikke vil påvirke søen væsentligt, tværtimod forventes det at projektet vil medføre en forbedring af naturtilstanden i den § 3-beskyttede sø, og at der derfor kan meddeles dispensation til det ansøgte.

Vilkår

Dispensationen meddeles på følgende vilkår:

1. Af hensyn til dyre- og plantelivet skal arbejdet foregå i perioden 15. oktober til 28. februar. Tidspunktet for arbejdets igangsættelse skal anmeldes til natur@gladsaxe.dk senest én uge før opstart.

2. Såfremt der under arbejdet konstateres individer af eller opholdssteder for stor vandsalamander eller andre padder i arbejdsområdet, skal arbejdet midlertidigt standses i det berørte område, og der skal tages kontakt til styrelsen for Grøn arealomlægning og Vandmiljø (afdeling for Arter tlf.: 33958000 mail@sgav.dk).

3. Oprensningen skal begrænses til fjernelse af dynd, planterester, tuer, rødder og tæt sumpvegetation.

4. Opgravet materiale skal placeres uden for søen og må ikke efterfølgende kunne skylle tilbage i vandfladen.

5. Den eksisterende hældning på søbredden skal opretholdes.

6. Søens areal, form og bredforløb må ikke udvides eller ændres og der må ikke graves i brinker og fast bund. Der skal sikres mindst mulig påvirkning af søens egentlige bund.

7. Der må ikke efterlades afklippet eller oprevet materiale i søen. Det opgravede plantemateriale deponeres langs den nordvestlige bred.

8. Der skal fortsat efterlades områder med eksisterende vegetation i dele af søen, herunder langs den nordøstlige bred jf. figur 3.

Figur 3. Billede af søen med rød markering som angiver det område hvor den eksisterende vegetation skal bevares.

9. Alle maskiner, der udfører arbejde med og i søen skal anvende biologisk nedbrydelig hydraulikolie.

10. Der må ikke udsættes fisk, ænder, krebs eller andre dyr i søen efter oprensning er foretaget.

11. Gladsaxe Kommunes naturmyndighed skal modtage en færdigmeddelelse med billede dokumentation, senest en uge efter arbejdet er udført.

12. Hvis der findes arkæologiske levn som f.eks. samlinger af sten, sortfarvet jord, knogler, potteskår eller mønter, skal arbejdet standses og Kroppedal Museum gives besked, jf. museumsloven § 27, stk. 2.

Kort om at klage

Både du og en række andre kan klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Du skal klage senest d. 29. oktober 2026.

Se klagevejledning her: Generel klagevejledning - naturbeskyttelses- og vandløbsloven.

Afgørelsen kan desuden indbringes for domstolene. Det skal ske inden 6 måneder fra den dag, afgørelsen er offentliggjort, altså senest den 01. april 2027.

Du er velkommen til at kontakte mig, hvis du har spørgsmål til sagen.

Venlig hilsen

Alexander Noordegraaf
Telefon: 23418409
Mail: Alenoo@gladsaxe.dk

Bilag:

1. Ansøgning
2. Rapport

Afgørelsen er sendt til ansøger: Mette og Erik Øhlenschlæger

Kopi af afgørelsen er sendt til

- Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø, mail@sgav.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk
- Danmarks Naturfredningsforening i Gladsaxe v. Kurt Loftkjær, kurt@loftkjaer.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, dngladsaxe-sager@dn.dk
- Dansk Ornitologisk Forening Gladsaxe (DOF Gladsaxe), gladsaxe@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening (DOF), natur@dof.dk
- Friluftsrådet, kreds@friluftsraadet.dk
- Friluftsrådet, v. Nina Hanberg, nina@2plus2.dk
- Friluftsrådet, storkoebenhavnnord@friluftsraadet.dk
- Kroppedal Museum, kontakt@kroppedal.dk
- Kroppedal Museum, Jonas Sigurdsson, jonas.sigurdsson@kroppedal.dk
- Lokalhistorisk Forening v. Arne J. Fogt, arnefogt@hotmail.com

Beskyttelse af dine personlige oplysninger er vigtig for Gladsaxe Kommune. På kommunens hjemmeside (gladsaxe.dk/personoplysninger), kan du læse mere om, hvordan vi behandler dine oplysninger og om dine rettigheder.